

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О. А. Лагоднюк

„_____” _____ 2017 р.

06-14-32

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

МУНІЦИПАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

MUNICIPAL MANAGEMENT

спеціальність 192 Будівництво і цивільна інженерія
specialty 192 Construction and civil engineering

спеціалізація Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)
specialization Management of multi-apartment building (a group of buildings)

Робоча програма навчальної дисципліни «Муніципальне управління» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійною програмою «Управління багатоквартирним будинком (групою будинків)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. - Рівне, НУВГП, 2017. – 15 с.

Розробник: Сазонець Ігор Леонідович, д.е.н., професор, завідувач кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності НУВГП

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності

Протокол від «___» _____ 2017 року № ____

Завідувач кафедри державного управління,
документознавства та інформаційної діяльності І. Л. Сазонець

Схвалено методичною комісією за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Протокол від “ 30 ” червня 2017 року № 7.

Голова методичної комісії _____ Є.М. Бабич

© Сазонець І.Л., 2017
© НУВГП, 2017

Вступ

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Муніципальне управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні й практичні аспекти організації та функціонування ОСББ: специфіка й процедура його створення, особливості способів управління спільним майном багатоквартирного будинку, основні поняття управління та діяльності об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, а також найуспішніші практики в сфері управління житлом.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Муніципальне управління» є складовою частиною вільного вибору дисциплін НУВГП. Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Основи управлінської діяльності», «Управління спільним майном», цілеспрямоване засвоєння спеціальної літератури, активну роботу на лекціях і практичних заняттях, виконання науково-дослідницьких та творчих завдань самостійної роботи.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Необхідність динамізації розвитку місцевого самоврядування в Україні зумовлює імплементацію в його управлінську діяльність ринково орієнтованих функцій та спеціальних інструментів, напрацьованих світовою практикою управління розвитком муніципальних утворень. Дисципліна «Муніципальне управління» передбачає вивчення теоретико-методичних та нормативно-правових основ муніципального управління як механізму ефективного управління розвитком муніципальних утворень; використання системного підходу до розгляду структури муніципального менеджменту; вивчення елементів мережі спеціального економічного інструментарію муніципального управління; дослідження характеру та особливостей горизонтальних і вертикальних зовнішніх взаємодій органів місцевого самоврядування; вивчення механізму управління галузево-функціональними комплексами на території муніципального утворення; дослідження досвіду муніципального управління в зарубіжних країнах.

Ключові слова: місцеве самоврядування, територіальні громади, повноваження, управління, ресурси.

Abstract

The need to dynamize the development of local self-government in Ukraine results in the implementation of market-oriented functions and special tools developed by the world practice of managing the development of municipal entities in its management activities.

The discipline "Municipal Governance" involves studying the theoretical, methodological and normative principles of the municipal government as a mechanism for effective management of the development of municipal entities; use of a systematic approach to the consideration of the structure of municipal management; study of the elements of the network of special economic instruments of the municipal government; studying the nature and features of horizontal and vertical external interactions of local self-government bodies; studying the mechanism of management of sector-functional complexes in the territory of the municipal entity; studying the experience of municipal management in foreign countries.

Key words: local self-government, territorial communities, powers, management, resources.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Для студентів спеціальності 192 «Будівництво і цивільна інженерія»	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1 курс	1 курс
		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		2-ий	2-ий
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 Самостійної роботи студента – 6,6	Рівень вищої освіти: магістерський	24	2 год.
		Практичні, семінарські	
		26	10 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	138 год.
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання: 33,3% до 66,7%
- для заочної форми навчання: 8 % до 92%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Муніципальне управління» є формування у студентів сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері ефективного управління адміністративно-територіальними утвореннями в умовах розвитку місцевого самоврядування, поширення глобалізаційних та інтеграційних процесів.

Завдання вивчення дисципліни “Муніципальне управління” визначається парадигмою освіти широких верств населення, професійного навчання державних службовців, голів ОСББ. Перш за все це є розгляд муніципальних утворень, соціально-економічного комплексу населеного пункту, утворення об’єднаних територіальних громад, управління ресурсами територіальних громад.

Після вивчення навчальної дисципліни «Муніципальне управління» студент повинен:

знати:

- історичні і теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні сутність та основні принципи муніципального управління;
- роль територіальної громади в політичній системі і системі місцевого самоврядування;
- сутність соціально-економічного комплексу населеного пункту, його склад і структуру;
- ресурси територіальної громади як матеріальна основа функціонування самоврядної адміністративно-територіальної одиниці;
- реалізація прав володіння, розпорядження та користування об’єктами права власності територіальної громади.

вміти:

- використовувати спеціальні знання у сфері муніципального управління;
- застосовувати форми і методи управління у майбутній практичній діяльності;
- засвоїти сучасні досягнення в галузі муніципального управління;
- володіти основними принципами організації роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Муніципальне управління як принцип функціонування демократичного суспільства. Сучасна система муніципального управління в Україні

Тема 1. Історичні і теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні

Місцеве самоврядування за часів Київської Русі. Місцеве самоврядування в Українських землях в складі Великого князівства Литовського і Польського Королівства. Місцеве самоврядування в Українських землях в складі Російської імперії. Місцеве самоврядування в Україні після Жовтневої революції. Формування системи місцевого самоврядування в незалежній Україні.

Тема 2. Територіальна громада в політичній системі і системі місцевого самоврядування. Факультативні муніципальні утворення.

Поняття територіальна громада та її роль. Види територіальних громад. Правовий статус територіальних громад. Функції і повноваження територіальних громад. Система органів муніципального управління і факультативні муніципальні утворення. Органи самоорганізації населення і порядок їх утворення. Функції і компетенція органів самоорганізації населення. Фінансово-економічні основи діяльності органів самоорганізації населення. Правовий статус, функції і компетенція муніципальних асоціацій. Порядок утворення і легалізація муніципальних асоціацій.

Тема 3. Соціально-економічний комплекс населеного пункту, його склад і структура.

Соціально-економічний комплекс населеного пункту. Соціальна інфраструктура населеного пункту. Ресурсний підкомплекс населеного пункту. Господарський підкомплекс населеного пункту. Зовнішньоекономічний підкомплекс населеного пункту.

Тема 4. Управління виробничою структурою на території муніципального утворення. Муніципальне ціноутворення і муніципальна конкуренція.

Роль підприємницького сектора в життєдіяльності муніципалітету. Організаційні форми регулювання підприємництва на муніципальному рівні (світовий досвід). Компетенція місцевих органів влади в сфері регулювання підприємництва. Особливості діяльності підприємств комунальної власності. Муніципальні платежі. Муніципальні підприємства в муніципальній конкуренції.

Тема 5. Поняття ресурсного потенціалу територіальної громади.

Оцінка природного потенціалу адміністративно-територіальної одиниці. Оцінка соціально-економічного потенціалу. Оцінка виробничого потенціалу. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу. Муніципальні землі. Оцінка інвестиційної привабливості адміністративно-територіальної одиниці. Рівень розвитку підприємництва. Зовнішньоекономічна діяльність органів місцевого самоврядування.

Змістовий модуль 2. Управління ресурсами територіальної громади

водного господарства
та природокористування

Тема 6. Управління фінансовими та земельними ресурсами.

Основні принципи формування бюджетної системи. Формування інструменту бюджетного регулювання в залежності від типу бюджету. Програмно-цільовий бюджет. Земля, як ресурс та особливий об'єкт власності. Територіальна громада - власник земельних ділянок у складі інших об'єктів комунальної власності. Система управління землями адміністративно-територіальних утворень. Повноваження органів місцевого самоврядування в управлінні земельними ресурсами територіальної громади.

Тема 7. Управління рухомим та нерухомим майном територіальної громади.

Рухоме та нерухоме майно територіальної громади як об'єкт власності. Система управління майном адміністративно-територіальних утворень. Повноваження органів місцевого самоврядування в управлінні рухомим та нерухомим майном територіальної громади. Оцінка майна та майнових прав. Регулювання майнових відносин щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності.

Тема 8. Реалізація прав володіння, розпорядження та користування об'єктами права власності територіальної громади

Набуття територіальними громадами земель у власність. Земельно-кадастрова інвентаризація території адміністративно-територіального утворення. Розмежування земель державної і комунальної власності. Плата за землю. Об'єкти та суб'єкти плати за землю. Формування доходів місцевих бюджетів від операцій з землею.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Історичні і теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні	18,5	3	3	12,5	18,5	0,25	1,25	17

 Національний університет застосування науки та технологій	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 2. Територіальна громада в політичній системі і системі місцевого самоврядування. Факультативні муніципальні утворення	18,5	3	3	12,5	19,5	0,25	1,25	18
Тема 3. Соціально-економічний комплекс населеного пункту, його склад і структура	18,5	3	3	12,5	18,5	0,25	1,25	17
Тема 4. Управління виробничою структурою на території муніципального утворення. Муніципальне ціноутворення і муніципальна конкуренція	19,5	3	4	12,5	18,5	0,25	1,25	17
Тема 5. Поняття ресурсного потенціалу територіальної громади.	18,5	3	3	12,5	18,5	0,25	1,25	17
Разом за змістовим модулем 1	93,5	15	16	62,5	93,5	1,25	6,25	86
Тема 6. Управління фінансовими та земельними ресурсами	18,5	3	3	12,5	18,5	0,25	1,25	17
Тема 7. Управління рухомим та нерухомим майном територіальної громади	18,5	3	3	12,5	18,5	0,25	1,25	17
Тема 8. Реалізація прав володіння, розпорядження та користування об'єктами права власності територіальної громади	19,5	3	4	12,5	19,5	0,25	1,25	18
Разом за змістовим модулем 2	56,5	9	10	37,5	4,5	0,75	3,75	52
Усього годин	150	24	26	100	150	2	10	138

<div> <div> <div> <div>Національний університет</div> <div>водного господарства</div> <div>та природокористування</div> </div> </div> <div>5. семестр</div> <div>Теми практичних занять</div> </div>			
№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2		3
1.	Тема 1. Історичні і теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні	3	1,25
2.	Тема 2. Територіальна громада в політичній системі і системі місцевого самоврядування.	3	1,25
3.	Тема 3. Соціально-економічний комплекс населеного пункту, його склад і структура	3	1,25
4.	Тема 4. Управління виробничою структурою на території муніципального утворення	4	1,25
5.	Тема 5. Поняття ресурсного потенціалу територіальної громади.	3	1,25
6.	Тема 6. Управління фінансовими та земельними ресурсами	3	1,25
7.	Тема 7. Управління рухомим та нерухомим майном територіальної громади	3	1,25
8.	Тема 8. Реалізація прав володіння, розпорядження та користування об'єктами права власності територіальної громади	4	1,25
Всього		26	10

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **денної форми навчання**:

26 годин – підготовка до аудиторних занять;

24 годин – підготовка до контрольних заходів;

50 годин - опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях. Усього: 100 год.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів **заочної форми навчання**:

40 годин – підготовка до контрольних заходів;

98 годин - опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях. Усього: 138 год.

Звіти про самостійну роботу не надаються.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	2	3	4
1.	Місцеве самоврядування в античних державах українського Причорномор'я	12,5	17
2.	Муніципальні асоціації	12,5	18
3.	Функціональний склад соціального комплексу	12,5	17
4.	Муніципальне замовлення.	12,5	17
5.	Зовнішньоекономічна діяльність органів місцевого самоврядування.	12,5	17
6.	Земельні ресурси та особливий об'єкт власності	12,5	17
7.	Регулювання майнових відносин	12,5	17
8.	Розмежування земель державної і комунальної власності	12,5	18
	Всього	100	138

7. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: «проблемні» лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод "переваги та недоліки", метод "Робота в мережі", ділові ігри.

«Проблемні» лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що

розглядаються.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, за звичай, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення

проблеми (при використанні «проблемних» лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5-6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

Обговорення тематичних зображень дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

8. Методи контролю

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей, виконання практичних задач, тестування, перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.
 водного господарства
 та природокористування

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
12	13	12	13	12	13	12	13	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	зараховано
82–89	зараховано
74–81	зараховано
64–73	
60–63	
35–59	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Муніципальне управління» включає:

- Опорний конспект лекцій (у електронному і паперовому носіїві) по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.
- Пакети тестових завдань по кожній темі і в цілому по всьому курсу дисципліни.
- Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/6912/>.
- Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Муніципальне управління» для студентів галузі знань галузі знань – 0201«Культура», спеціальність 6.020105«Документознавство та інформаційна діяльність» денної форми навчання /

О.О. Бутник. – Рівне: НУВГП, 2013. – 8 с. (06-06-37, елек. версія).

5. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Муніципальне управління» галузі знань 0201 «Культура», спеціальність 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» денної форми навчання / О.О. Бутник. – Рівне: НУВГП, 2013. – 10 с. (06-06-38, елек. версія).

11. Рекомендована література

Базова

1. Бойко-Бойчук О. Стратегія розвитку міст України: [навч. посіб.] К. : Університетське видавництво «Пульсари», 2002, 152 с.
2. Вакуленко В. М., Ігнатенко О. М., Лебединська О. Ю. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури населених пунктів України: [навч. посіб.] К. : Вид-во УАДУ, 2002, 112 с.
3. Вакуленко М. В., Орлатий М. К., Іванова Т. В., Жовнірчик Я. Ф. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: [підручник]. К. : НАДУ, 2010, 400 с.
4. Іванова Т. В. Засади розвитку місцевого самоврядування України в умовах можливих ризиків: теорія та практика: [монографія]. К. : АМУ, ВПЦ, 2010, 186 с.
5. Іванова Т. В. Невелєв О. М., Проблеми підвищення ефективності місцевого самоврядування: [навчальний посібник] . К. : АМУ, ВПЦ, 2010, 112 с.
6. Кравченко В. В., Пітцик М. В., Салій І. М. Основи муніципального менеджменту: [навч. посіб.] / К. : Атіка – Н., 2003, 304 с.
7. Вакуленко М. В., Орлатий М. К., Васильєва О. І., Удовиченко В. П., Піддубна Л. П. Основи регіонального управління в Україні: [підручник]. К. : НАДУ «Фенікс», 2012, 576с.
8. Салій І. М. Українські міста: питання власності і муніципального управління: [навч. посіб.] . К. : УВПК ЕксОб, 2001, 416 с.
9. Удовиченко В.П. Організаційно-економічний механізм соціального розвитку міста в умовах формування ринкових відносин. К. : Укпатомвидав, 2000, 78 с.

Допоміжна

1. Європейська Хартія про місцеве самоврядування. Відомості Верховної Ради України, 1997, № 38, ст.249.
2. Земельне право України: [підручник] / за ред. М.В.Шульги. К. : Юрінком інтер, 2004, 368 с.
3. Конституція України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України. 1996, №30, ст. 141.
4. Дехтеренко Ю., Лихогруд М., Манцевич Ю., Палеха Ю.. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: [наукове видання] / К. : Профі, 2002, 256 с.
5. Ступень М. Г., Добрянський І. М., Микула О. Я. Містобудівний кадастр: [навч. посіб.]. Львів: ЛДАУ, 2003, 234 с.
6. Погорілко В. Ф., Фрицький О. Ф., Баймуратов М. О. та ін.; За ред. Погорілко В. Ф., Фрицького О. Ф. Муніципальне право України: Підручник. К. : Юрінком Інтер, 2001, 352 с., стор. 85-294.
7. Павлов О. І. Сільські території України: історична трансформація парадигми управління: [монографія]. Одеса: Астропринт, 2006, 360 с.

8. Поживанов М. О. Українські вектори місцевого самоврядування: [монографія]. К.: Альтепре, 2004, 368 с.

9. Розміщення продуктивних сил України: підручник/ за ред. Проф. Є. П. Качана. К.: ВД „Юридична книга”, 2001, 552 с.: іл.

10. Самойленко Л. Я. Етапи реформи адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні. Науковий вісник Академії муніципального управління / за заг. ред. В.К. Присяжнюка, В.Д. Бакуменка. К.: Видавничо-поліграфічний центр Академії муніципального управління, 2009., с. 404-415. (Серія “Управління”: вип. 4 (10): Регіональне та місцевого самоврядування).

11. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком: Навч. Посіб. К.: Вища шк., 2000, 223 с.: іл.; стор. 143-157.

12. Територіальна організація влади в Україні: статус і повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування / за заг. ред. А.П. Зайця. К.: Видавничий Дім „Ін Юре”, 2002, 928 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find> (дата звернення 25.06.2018).

2/ Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.

2. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 25.06.2018).

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 25.06.2018).

6. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 25.06.2018).

7. Наукова бібліотека Східноукраїнського національного університету імені Даля. URL: <http://www.library.snu.edu.ua> (дата звернення 25.06.2018).

8. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/> (дата звернення 25.06.2018).

9. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/> (дата звернення 25.06.2018).

10. Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. №2866-III (в редакції від 16 жовтня 2012 року N5459-VI). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2866-14> (дата звернення 25.06.2018).

11. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992 р. №2482-XII, редакція від 8 вересня 2011 року N3716-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2482-12> (дата звернення 25.06.2018).

12. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від № 2189-VIII від 09.11.2017. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/417-19> (дата звернення 25.06.2018).

13. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 24.06.2004 р. (в редакції від 9 листопада 2017 року). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2189-19> (дата звернення 25.06.2018).

14. Порядок державної реєстрації об’єднань співвласників багатоквартирного

будинку №1521, затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Про реалізацію Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 11.10.2002 р. №1521. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1521-2002-%D0%BF> (дата звернення 25.06.2018).

15. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/> (дата звернення 25.06.2018).

16. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>.

17. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php (дата звернення 25.06.2018).

Національний університет
водного господарства
та природокористування